

Mobil o'qitishning pedagogik shakllarini ta'limda tadqiq qilish

Ziyoda Abdumajidovna Iskandarova
ziyoda3337@gmail.com
Jizzax politexnika instituti

Annotatsiya: Maqolada mobil ta'limning ta'limga ta'sirining asosiy jihatlari muhokama qilinadi. Mobil ta'lim dars jarayonini o'rganishni ko'p jihatdan boyitadi va hamma uchun ochiq bo'lishi kerak bo'lgan imkoniyatlarini taklif qiladi. Bu juda ko'p ma'lumot va manbalarga kirish imkonini ochib beradi.

Kalit so'zlar: mobil ta'lim, mobil texnologiyalar, mobil ta'lim tizimlari

Research of pedagogical forms of mobile learning in education

Ziyoda Abdumajidovna Iskandarova
ziyoda3337@mail.ru
Jizzakh Polytechnic Institute

Abstract: The article discusses the main aspects of the impact of mobile education on education. Mobile learning enriches the learning process in many ways and offers opportunities that should be accessible to everyone. This opens up access to a wealth of information and resources.

Keywords: mobile education, mobile technologies, mobile education systems

Kirish

Raqamli texnologiyalarning harakatchanligi ta'limning yangi shakllari uchun qiziqarli imkoniyatlar yaratadi, chunki ular o'qituvchilar, talabalar va ta'lim ob'ektlari o'rtasidagi jismoniy munosabatlarning tabiatini o'zgartiradi. Hatto masofaviy o'qitish an'analari ham ushbu yangi turdagi o'zaro ta'sirning moslashuvchanligini ta'minlay olmaydi, shuning uchun "mobil o'qitish" ga qiziqish ortib borayotganini tushunish mumkin. Jarayon muqarrar ravishda boshqa talablar uchun ishlab chiqilgan texnologiya yechimi sifatida boshlanadi, u ta'lim da hal qila oladigan muammoni qidiradi. Ta'lim texnologiyalari tarixi bu jarayonni shunchalik ko'p takrorladiki, ta'lim uchun eng maqbul ta'sir emas, chunki o'qituvchilarga ta'lim tadqiqot jilovini ushlab turadigan, bizning talablarimizni ifodalaydigan va har bir yangi texnologiyani bizning shartlarimiz bo'yicha baholash uchun foydalanadigan vositalarga muhtoj.

Aks holda, biz uning nimaga qodirligini past baholab, ta'limni taklif qilayotgan narsaga haddan tashqari moslashtirib, uning qiymatini optimallashtira olmaymiz.

Ushbu bo'limda pedagogikaning tegishli shakllarini tahlil qilish uchun mobil texnologiyalardan nimasi tubdan farq qilishini aniqlashga qaratilgan. Mobil texnologiyalarning xususiyatlari qanday?

Mobil ta'lim uchun pedagogikani belgilashda mobil ta'lim aynan nima olib kelishini, nima yangiligini va oldingi ta'lim texnologiyalaridan farqini aniq tushunish kerak. Quyidagi kabi xususiyatlar, ehtimol, buni aks ettirmaydi, chunki ular juda ko'p boshqa texnologiyalar uchun ham to'g'ri keladi:

Talabalarning turli kontekstlarda bilimlarini rivojlantirishiga ishonch hosil qiling.

Talabalarga tushunishni rivojlantirishga imkon bering

Mobil texnologiyalar ko'pincha o'quv mehnat faoliyati modelini o'zgartiradi.

ta'lim jarayoni quyidagilarga qaratilgan:

- talaba va ularning shaxsiy munosabatlari (tengdoshlar, o'qituvchilar va boshqalar),

- talaba nimani o'rganmoqda (mavzu, oldingi tajribaga munosabati va boshqalar) va

- talabalar qayerda va qachon o'rganishsa, biz mobil ta'limni masofaviy ta'limning boshqa har qanday shakllaridan osongina ajrata olishimiz dargumon. Bu ta'riflarning barchasi yigirma yil oldin o'qitilgan texnologga tanish bo'lgan bo'lar edi. Masalan, Vikipediya'dagi elektr tokining ta'rifi uning elektron ta'lim va masofaviy ta'limga yaqinligini e'tirof etadi, ammo "mobil qurilmalar yordamida turli kontekstlarda o'rganishga e'tibor qaratish"da o'zining ajralib turadigan xususiyatini topadi - bu avtobusdagi kitob bo'lishi mumkin. Shubhasiz, uni ajratib turadigan muhim omillarni aniqlash bo'yicha hali qilinadigan ishlar mavjud.

Yana bir istiqbolli jihat shundaki, bu boshqacha motivatsiya mobil ta'lim taklif qiladigan narsalarning diqqat markaziga aylandi,. Ko'rinib turibdiki, mobil ta'lim o'quvchilari bu jarayondan zavqlanishadi. Xususan, mobil ta'limning aspektlari bilan ta'minlangan motivatsiyaning effektiv shakllarini quyidagicha tavsiflash mumkin:

- nazorat qilish (maqsadlar ustidan);
- mulkchilik;
- qiziqarli;
- aloqa;
- kontekstda o'rganish;
- kontekstlar orasidagi uzluksizlik

Mobil ta'lim kirish, shaxsiylashtirish, jalb qilish, o'rganishni nazorat qilish, egalik qilish va narsalarni talab qilish qobiliyati, talaba huquqlarini hurmat qilish uchun muhimdir. Nazorat, egalik va tengdoshlarning o'zaro aloqasi kabi xususiyatlar

mobil o'rganish nima uchun "qiziqarli" bo'lishi mumkinligini tushuntirishga yordam beradi. "Kontekstda o'rganish" va "kontekstlar orasidagi uzluksizlik" ham egalik va nazoratning jihatlari bo'lib, bu xususiyatlar nima uchun o'rganishni oson va samaraliroq qilishini tushuntiradi.

Mobil texnologiya o'rganishga qanday yordam beradi?

Mobil texnologiyalarning o'ziga xos xususiyati saytga xos raqamli ta'limni taklif qilishdan iborat bo'lib, u egalik darajasi va nazorati tufayli rag'batlantiradi. Bu talabalar aslida nima qilishini anglatadi?

"Kompyuter bilan hamkorlikda o'rganish va mobil o'rganish" birgalikda keng ko'lamlı ta'lim faoliyati taklif etildi mobil raqamli vositalar va muhitlar tomonidan qo'llab-quvvatlanishi mumkin:

- tadqiqot - raqamli qo'llanmalar bilan bog'liq haqiqiy jismoniy muhit;
- izlanish - raqamli qo'llanmalar bilan bog'liq haqiqiy jismoniy muhit;
- munozara - tengdoshlar bilan, sinxron yoki asinxron, audio yoki matn;
- yozib olish, ma'lumotlarni olish - tovushlar, tasvirlar, videolar, matnlar, joylar;
- qurish, yaratish, simulyatsiya qilish - olingan ma'lumotlar va raqamli vositalardan foydalanish;

- almashish - olingan ma'lumotlar, raqamli qurilish va simulyatsiya mahsulotlari;

- sinov - boshqa mahsulotlar, boshqalarning sharhlari yoki haqiqiy jismoniy muhit bilan solishtirganda yaratilgan mahsulotlar;

- moslashish - ushbu faoliyatning barchasi elektron ta'limning boshqa shakllarida ham mumkin, ammo mobil ta'lim uchun ularning o'quv jarayoniga eng yaxshi yordam berish uchun qanday integratsiyalashganligi muhim bo'lishi mumkin. Ushbu g'oyani sinab ko'rish uchun biz mobil ta'limning pedagogik muammolarini hal qiluvchi, uni optimal o'rganish tajribasi talablariga muvofiq sinovdan o'tkazadigan keyingi bo'limga murojaat qilamiz.

Mobil ta'lim bilan bog'liq pedagogik muammolar qanday?

Yangi texnologiyalarga murojaat qilishning maqsadi an'anaviy usullardan ko'ra yaxshiroq o'rganishga yordam beradigan va mustahkamroq bo'lgan pedagogikani topishdir. Murakkab g'oyalar yoki yuqori darajadagi ko'nikmalarni o'zlashtirish uchun nima talab qilinishini tushunishga harakat qilib, biz o'quvchilar mo'ljallangan ta'lim natijalariga erishish uchun bajarishi kerak bo'lgan kognitiv faoliyatni boshlashi mumkin bo'lgan pedagogikani loyihalashimiz mumkin.

Tuzilish shakliga ko'ra "o'qituvchi" va "talaba" o'rtasidagi dialogik jarayonni ikki darajada belgilaydi: nazariya, tushunchalar, tavsiflarni qurishga e'tibor qaratiladigan diskursiv daraja va empirik daraja, bu erda asosiy e'tibor amaliyot, faoliyat hisoblanadi. Ikkala daraja ham interaktivdir, ammo diskursiv darajada o'zaro ta'sir kommunikativ shaklga ega bo'ladi - o'qituvchi tasvirlaydi: ya'ni o'qituvchi

nimani "ramka" qilish kerakligini hal qiladi, talaba savollar beradi, o'qituvchi aniqlaydi, talaba o'z g'oyasini yoki tushunchani ifodalaydi. Bahs-monozara darajadagi o'zaro ta'sir o'z tajribalarini aks ettiruvchi o'rganishdan foyda keltiradi. Xuddi shu tarzda, o'qituvchi o'quvchilarning ehtiyojlariga moslashtirilgan bo'lsa, mos o'quv muhitini yaratadi va ularning o'quvchilarning yutuqlari haqida o'ylashdan foyda oladi.

O'quvchilarning bilimni o'rganishning bir qator xulosalariga asoslanib, agar o'rganish natijasi tushunish yoki o'zlashtirish bo'lsa, o'qitish usullari o'quvchini bu turli xil bilish faoliyatining barchasini o'tkazishga undashi kerak deb talqin qilish mumkin. Shu ma'noda, u o'quv jarayonini loyihalash uchun asos bo'la olishi kerak.

- Talabalar nazariya haqida fikr yuritishga qiziqishi mumkin, agar ular topshiriqning maqsadiga erishish uchun atrof-muhitda harakat qilish uchun foydalanishlari kerak bo'lsa;

- Harakatlarini takrorlash uchun motivatsiyasi yuqori bo'ladi, agar ularning harakati haqida fikr ichki bo'lsa, ya'ni: harakatingiz natijasini shunday ko'rsatingki, uni qanday yaxshilash kerakligi aniq bo'lsin;

- Agar ular o'qituvchiga o'z g'oyasining ba'zi bir versiyasini diskursiv darajada taqdim etishlari talab etilsa, ular ushbu tajriba haqida fikr yuritishga ko'proq rag'batlantiriladi - bu intizomga qarab an'anaviy ravishda insho, hisobot yoki model bo'ladi.

Xuddi shunday, tengdoshlar o'rtasidagi hamkorlik uchun ham shunday deyiladi

- o'quvchilar o'z natijalarini tengdoshlari bilan baham ko'ra olsalar, o'z amaliyotlarini yaxshilashga undaydilar;

- va agar ular o'z tajribalarini tengdoshlari bilan muhokama qilishda o'z tajribalarini aks ettira olsalar, o'z amaliyotlarini yaxshilashga va kontseptual tushunchalarini chuqurlashtirishga undaydilar.

Mobil ta'lim texnologiyalari o'qituvchilarga o'z hissasini qo'shish, fikr almashish, izlanish, o'rganish, tajriba o'tkazish, muhokama qilish orqali o'quvchilarni faol ta'limning qiyin muhitiga qo'yish uchun qiziqarli yangi imkoniyatlarni taqdim etadi, ammo ularni rahbarlik va yordamsiz qoldirish mumkin emas. Tajribadan maksimal darajada foydalanish uchun o'quv dizaynining murakkabligi ushbu boy imkoniyatlarga mos keladigan darajada boy bo'lishi kerak. Bu usul o'qituvchilarga mobil texnologiyalardan to'liq foydalanadigan optimal ta'lim modellarini rejalashtirish usulini taklif qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

[1] Искандарова, З. ПРЕПОДАВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ С ПОМОЩЬЮ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ. ЭКОНОМИКА, 912-918.

[2] Iskandarova Ziyoda Abdumajidovna. TEACHING AND LEARNING USING INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES. European Journal of Humanities and Educational Advancements, 3(5), 133-136. Retrieved from <https://scholarzest.com/index.php/ejhea/article/view/2283> . (2022).

[3] Iskandarova Ziyoda Abdumajidovna. (2022). The Role of Learning in Personal Development. Czech Journal of Multidisciplinary Innovations, 11, 32–38. Retrieved from <https://peerianjournal.com/index.php/czjmi/article/view/370>

[4] Seitova, Z. P. (2022). ENSURING GENDER EQUALITY AS AN IMPORTANT DIRECTION OF REFORMS IN MODERN UZBEKISTAN. *Academicia Globe: Inderscience Research*, 3(12), 275-284.

[5] Seitova, Z. P. (2022). Women of the Aral Sea Region: A New Approach, Problems and Their Solutions. *International Journal of Social Science Research and Review*, 5(4), 62-66.